

BRIEFSCHRIJFSTER ROEPT IN 1925 OP TOT BOYCOT

Hondenkarren in het Gooi

In de Bussumsche Courant van 25 april 1925 verscheen onder de titel 'Ergerlijk' een ingezonden brief die de lezeressen opriep tot actie:

"In het „Geïllustreerde Zondagsblad van de Bussumsche Courant" van Zaterdag j.l. heeft men een foto kunnen zien van een trekhond, die onduidbare kwellingen leed door het topzwaar laden van de kar waarvoor hij gespannen was. Vooral de lezeressen van dit blad zou ik willen verzoeken, deze foto nog eens aandachtig te beschouwen en dan het vaste besluit te nemen nooit meer iets te kopen van een handelaar of venter die voor het vervoer van zijn waren een trekhond bezigt. Ik zelf koop nooit van dergelijke mensen. Dit is m.i. de eenige manier, om aan dezen vorm van dierenmishandeling een einde te maken."

De hondenkar was zeker vanaf 1675 in Nederland in gebruik. In dat jaar vaardigde het Amsterdamse stadsbestuur namelijk een

verbod uit om de hondenkar te gebruiken. Het lijkt erop dat dat verbod niet werd nageleefd, want in later jaren werd het verbod een aantal keren opnieuw uitgevaardigd. Een soortgelijk verbod in Rotterdam werd evenmin nageleefd. Dat is wel logisch als je bedenkt dat lang niet iedereen zich een paard kon veroorloven en dat bepaalde honderrassen eveneens in staat bleken een kar (en soms ook ploeg of trekschuit) te trekken. Een hond was goedkoop en stelde weinig eisen aan voeding, onderkomen of verzorging. Het gold in het Gooi zelfs als vooruitstrevend om een hondenkar voor het melktransport te gebruiken in plaats van een juk voor de vrouw!

Hondenleed

Het was meestal niet gezond voor de betreffende honden, die alleen of met z'n tweeën (soms zelfs met meer) met een tuig onder of voor de tweewielige wagen werden gespannen en soms heel zware lasten te trekken kregen. In Denemarken waren hondenkarren daarom ver-

Blaricums echtpaar op weg naar huis.

Foto: Beeldbank Blaricum

boden, Parijs verbood ze in 1824 en Engeland in 1855. Rond 1900 werd in het Gooi echter nog volop gebruik gemaakt van de hondenkar. Neringdoenden ventten er hun koopwaar mee uit of brachten die naar de markt in Amsterdam of zelfs nog verder. Op 11 december 1917 werd in Naarden proces-verbaal opgemaakt tegen een handelaar die die ochtend met zijn hondenkar uit Hoorn was aangekomen!

Een handelaar in Naarden kwam 's ochtends met zijn hondenkar uit Hoorn

Trekhondenwet

In 1910 werd in Nederland de 'Trekhondenwet' van kracht, die de omgang met trekhonden reguleerde. Geleiders moesten boven de veertien zijn en mochten binnen de grenzen van een stad of dorp niet op de hondenwagen zitten. De honden moesten ouder dan een jaar zijn, een schouderhoogte van ten minste 60 centimeter hebben, gemuilkorfd worden en voor de wagen worden gespannen en niet eronder. Bovendien moesten er op de kar een drinkbak zijn en een plank waarop de hond kon liggen. Vooral de regel dat de geleider binnen de bebouwde kom niet op de hondenwagen mocht zitten, werd blijkens de hoeveelheid veroordelingen van het kantongerecht in Hilversum nogal eens overtreden. Als er aantoonbaar sprake was van dierenmishandeling, kreeg de dader een gevangenisstraf van maximaal 4 maanden.

Actie

Onze briefschrijfster vond het tijd voor actie: "Hier is m.i. een taak weggelegd voor de Vereeniging tot bescherming van dieren te Bussum, en waarom zou ook de Afd. Bussum van de Ned. Vereen. van Huisvrouwen (de corporatie met het grootst aantal vrouwelijke le-

den te Bussum) dit punt niet eens op een harer "Theemiddagen" ter sprake brengen? Wanneer dan alle damesleden bovenbedoeld besluit namen, zou de „hondekar" (althans uit Bussum) snel verdwenen zijn. (...) Daarom lezeressen, let in het vervolg eens wat meer op de arme trekhonden in Bussum en U zult zeker mijn voorbeeld volgen: nooit iets te kopen van personen of instellingen die voor hun bedrijf een trekhond bezigen." De brief was ondertekend met de initialen B.J. S.-B.

Het gevoel van de briefschrijfster werd blijkbaar door velen gedeeld, want in 1931 waren er niet veel hondenkarren meer. De Larense krant De Bel schreef in september

1931: „Weer is een monument van oud-Laren verdwenen: de groote pomp, die tot nog toe stond op den hoek van de Naarderstraat en het Oosterend. In vroeger tijden, toen de Huizer vischboeren nog niet per fiets, doch hondenkar hun waar ventten, werden aan die pomp des middags op de thuisreis de honden gedrenkt. Nu verreweg de meeste hondenkarren gelukkig zijn verdwenen, kan de pomp blijkbaar ook gemist worden... " In 1962 verbood de Wet op de Dierenbescherming uit 1962 de hondenkarren definitief.

Bronnen tekst:

Geschiedenis van de hondenkar van Bert Willems en krantenarchief Gooi en Vechtstreek.

Hondenkar bij de Wilhelminafontein

Foto: Beeldarchief Historische Kring Bussum

UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET STREEKARCHIEF

www.gooienvecthistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

Eerste sleutels

Overhandiging van de eerste sleutels van de flats aan de Burgemeester Visserlaan op 8 mei 1961. In deze fotoreeks ging onder andere de trotse familie Hesterman op de foto met burgemeester Cramer. Op deze dag in mei werden 36 flats in gebruik genomen en was tegelijkertijd de nieuwbouw van de Prinses Marijkehof aan de gang.

FOTO EN TEKST: STREEKARCHIEF GOOISE MEREN

Hondenkar en bokkenwagen op kruizing Meerweg - Graaf Wichmanlaan.

Foto: Beeldarchief Historische Kring Bussum

Hondenkar nabij Vesting Naarden.

Foto: Archief Gooi en Vechtstreek